

tarief kon worden gerekend.⁴⁶⁾

De bemiddelde Rotterdammer had soms goede redenen om zich niet aan te laten sluiten aan de waterleiding. Veel bewoners van de Waterstad hadden namelijk een pomp waarmee zij zelf Maaswater uit de havens konden pompen. Zij voelden er doorgaans weinig voor om extra te betalen voor een aansluiting aan de gemeentelijke waterleiding. Het waterleidingtarief werd berekend op basis van de oppervlakte van huis en tuin en dat kon soms vrij hoog uitvallen. Rotterdammers die een kantoor aan huis hadden en eigenaars van grote tuinen of pakhuizen voelden zich onevenredig belast en drongen aan op een minder drukkend tarief.⁴⁷⁾

Het raadslid M. Hijmans nam het op voor de minder bemiddelde waterverbruiker. Vergeleken met leidingwater was de aanschaf van emmers water niet eens zo goedkoop: 'Willen die menschen zich reinigen en verfrisschen, wat helpt dan één emmer? En als zij nu daarvoor voor zich en de hunnen tien emmers noodig hebben, betalen zij immers naar evenredigheid veel meer dan zij die geabonneerd zijn.' Hijmans pleitte voor gratis distributie 'in de mindere buurten en aan de onvermogenen', maar hij vond wethouder N.J.A.C.A. Hoffmann op zijn pad. Die voelde niets voor gratis verstrekking. Hij vreesde dat mensen die het abonnementsgeld best konden betalen dan ook gebruik zouden maken van gratis gemeentewater: 'Dan zouden de inkomsten, die wij uit de Drinkwaterleiding trekken, direct verminderen niet alleen, maar dan voorzie ik dat wij spoedig in de noodzakelijkheid zouden zijn om een tweede waterleiding aan te leggen!' De wethouder wees subsidiëring van de waterverstrekking af.⁴⁸⁾

Ter gelegenheid van de herziening van het waterleidingtarief (1877) hield het raadslid H. Muller een tirade waarin hij benadrukte dat de waterleiding uit de gemeentekas werd bekostigd en 'dat 't dus niet aangaat om aan een gedeelte der gemeentenaren het water te leveren tegen een minderen prijs, dan het in werkelijkheid kost; dit is een subsidie aan dit gedeelte, dit riekt naar communisme.' Zijn collega W. van der Hoeven onderschreef die gedachte: 'En nu verlang ik niet dat de bewoners van groote panden minder zullen betalen dan tot nog toe, maar ik geloof dat de kleine panden zeer goed wat meer zouden kunnen betalen.' De raad stemde daarop in met een bijstelling van het tarief. De bijdrage in de aanlegkosten, die door de abonnee moest worden voldaan en die van geval tot geval enorm verschilde, werd verlaagd.⁴⁹⁾

Een groot deel van Mullers onvrede was gericht op de verspilling